

Declaració en ocasió del Dia Internacional de la Pau, 21 de setembre de 2015

No hi haurà pau sense coherència entre paraules i fets!

Des de fa dècades, Nacions Unides destaca determinats dies de l'any per prestar atenció a problemes mundials, per acostar-se i acostar-nos a la seva solució. Cada 21 de setembre, hom posa l'èmfasi en la pau. Enguany Nacions Unides, justament quan commemorem els 70 anys del seu naixement, ha triat com a lema "Associacions per a la pau. Dignitat per a tothom". El secretari general de l'ONU ha recordat en proposar el tema que per a construir la pau és necessària la col·laboració de tothom: persones, empreses, governs i associacions, atès el seu paper cabdal en l'assoliment del progrés social, la protecció del medi ambient i la creació d'un món més just, estable i en pau. I, tal com continua dient el missatge de l'ONU, enguany el dia arriba en moments de perill però alhora prometedors, ja que serà de gran importància l'adopció dels nous objectius de desenvolupament sostenible, amb fites per al 2030. Substituiran els Objectius del Mil·lenni, que acomiadem amb sabor agre dolç: han permès millores substantives però no s'han assolit completament arreu del món. Un moment, doncs, ben interessant i suggestiu, atès que els nous objectius incorporen explícitament finalitats i fites vinculades a la pau.

Tanmateix, aquest any la nostra declaració és més combativa, amb un títol contundent, normatiu i no simplement descriptiu. Un títol que vol ser en ell mateix una incitació a l'acció: *No hi haurà pau sense coherència entre paraules i fets!* La coherència és un tema recurrent en l'acció col·lectiva per a la pau, com es recorda amb la citació de la cèlebre frase "No hi ha camí per a la pau, la pau és el camí": els fins i els mitjans han de ser congruents en lluitar per a la pau i la justícia. O, com es diu en parlar d'educació per a la pau, cal buscar coherència entre fets i paraules perquè, altrament, si els fets no són congruents amb els mots, el currículum ocult -el que els educadors i les institucions educatives transmeten amb el seu quefer procedimental real- acaba anul·lant i malbaratant el poder transformador del currículum explícit, del que es diu que es farà.

I aquest és el problema punyent que ens interpel·la aquest 21 de setembre: el currículum ocult s'imposa a l'explícit; els fets neguen les paraules. Els fets mostren, amb contundència, la inanitat de moltes paraules. La incoherència és la norma.

De ben segur que ja és al cap de tothom a què ens referim: la crisi humanitària i migratòria procedent dels centenars de milers de refugiats que arriben, a través de la Mediterrània particularment, al continent europeu, a la recerca d'asil, de refugi, tot demanant que s'apliqui la convenció de 1951 i, sobretot, que siguin veritats les paraules i antics fets que parlen de la UE com un territori de pau, benestar, prosperitat, defensa dels drets humans, d'acollida i esperança, un territori que promou la lliure circulació de persones, idees, béns... Els fets, però, s'entesten a dir altres coses: no hi ha política comuna d'asil, molt països comunitaris opten per afegir-se a la moda de construir murs, rebutgen l'entrada de persones, les traslladen a d'altres llocs, modifiquen les seves legislacions per donar aparença de legitimitat a la immoralitat, fins i tot utilitzen gasos lacrimògens contra refugiats que vénen d'Àfrica i d'Orient Mitjà.

Més de mig milió de persones han arribat a les nostres costes en el curs de l'any. Certament és un problema de gestió, però també és cert que la majoria d'elles han estat rebudes amb fets incoherents amb les paraules i ideals que després de la II Guerra Mundial aconsellaren buscar un mecanisme per acabar amb el flagell de la guerra, tot creant-se les comunitats europees.

I tot això s'esdevé en el moment en què ens preparem per cridar a crear sinergies i aliances per a la pau i el desenvolupament, a dotar-nos d'un nou programa per al 2030. En el moment en què, segons dades recents de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats, el món compta amb més de 60 milions de desplaçats i refugiats, una xifra que només podria compararse, en termes relatius, amb la derivada de la fi de la II Guerra Mundial. O, en xifres "personalitzades", en un moment en què una de cada 122 persones del món és refugiat, desplaçat intern o demandant d'asil. O quan, quatre anys després de l'inici de la guerra interna a Síria, actualment hi ha més sirians desplaçats internament i refugiats fora del país que ciutadans sirians que romanen a casa seva.

I en aquest context, hem d'acarar, en termes de coherència, dues notícies contradictòries. Una d'esperançadora, que ens omple de joia i d'esperança per al futur: la solidaritat activa i directa de la ciutadania, de moltes ciutats i les seves autoritats, de molts administracions governamentals no centrals, com la catalana i la barcelonina, que es mobilitzen i preparen per acollir persones. La dolenta: l'espectacle vergonyós de les institucions de la UE, incapaces fins i tot de decidir com repartir l'acolliment entre els estats membres de 120.000 persones, una xifra lluny de la demanada per l'ONU i encara més lluny de les necessitats. A més, les institucions ni tan sols es plantegen seriosament actuar

per posar remei a les causes estructurals del moviment de refugiats i per enfrontar la segona onada de la crisi; els propers anys caldrà gestionar al continent uns dos milions de refugiats, donat el nombre ja existent i el que es pot derivar de l'aplicació del dret de reagrupament, que pot multiplicar la xifra actuals per dos o tres.

I aquí és on, com ciutadans de la UE, ens juguem el prestigi. On el currículum ocult està acabant amb l'exemple d'una Unió a la que s'atorgà un premi Nobel per la seva contribució a la pau i als drets humans. El que hi ha en joc no és només una crisi humanitària i migratòria, és una crisi de dignitat, de coherència, d'identitat.

Aquest 21 de setembre no és moment de paraules grandioses i de grans reflexions sobre la pau. Cal cridar coherència, coherència i coherència. La pau, avui, significa obrir fronteres, complir les obligacions del dret internacional, acollir persones. Avui, més que mai, la pau i la solidaritat depenen de la tendresa de les persones i del bon captament de les institucions.

Barcelona, 21 de setembre de 2015